

Bemesting en teeltrotatie voor optimale organische stof in de bodem

Organische stof is de sleutel tot een goede bodemvruchtbaarheid en een klimaatrobuuste bodem. B3W, de begeleidingsdienst voor een betere bodem- en waterkwaliteit, organiseerde een studiemoment bij teler Xavier Desmet om dieper in te gaan op de rol van teeltrotatie en bemesting.

🕒 21 DECEMBER 2021 – LAATSTE UPDATE 21 DECEMBER 2021 14:34

Lees meer over:

[bodem](#)

[groenbemester](#)

[groente](#)

[mest](#)

Sinds het begin van de jaren '90 dalen de organischestofgehaltes van de Vlaamse land- en tuinbouwbodems. De klimaatuitdaging heeft het thema van organische koolstof in de landbouwbodems weer hoog op de agenda gezet. Landbouwers weten al lang dat om hun organische stof in de bodem op peil te houden er voldoende aanbreng van vers organisch materiaal moet zijn in de vorm van oogstresten of organische meststoffen.

Rol van teeltrotatie en groenbemesters

Xavier Desmet verbouwt op zijn gemengde landbouwbedrijf verschillende akkerbouwgewassen zoals wintertarwe en aardappelen en groenten voor de industrie, zoals bonen en wortelen. Deze ruime combinatie aan teelten, maakt het mogelijk om over de jaren heen een stabiele aanbreng van organische stof op zijn percelen te garanderen. Na teelten met een eerder lage organischestofaanbreng, waaronder aardappelen, worden altijd teelten met een hoge organischestofaanbreng, zoals wintertarwe, verbouwd.

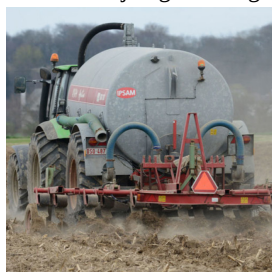
Ook groenbemesters zijn zeer belangrijk voor Desmet: “Als groenbemester kiezen we voor mengsels waarin Japanse haver, gele mosterd of facelia gecombineerd worden. Japanse haver is de uitschieter in positieve zin met een effectieve organische koolstof van 1,2 ton per hectare. Dergelijke mengsels produceren meer boven- en ondergrondse biomassa dan enkelvoudige groenbemesters. Hierdoor zal zowel de stikstofopname uit de bodem net als de bijdrage van organische stof aan de bodem hoger zijn dan deze van een enkelvoudige groenbemester.”

Uitgelicht

VLM en Demir willen “brongerichte maatregelen” voor waterkwaliteit

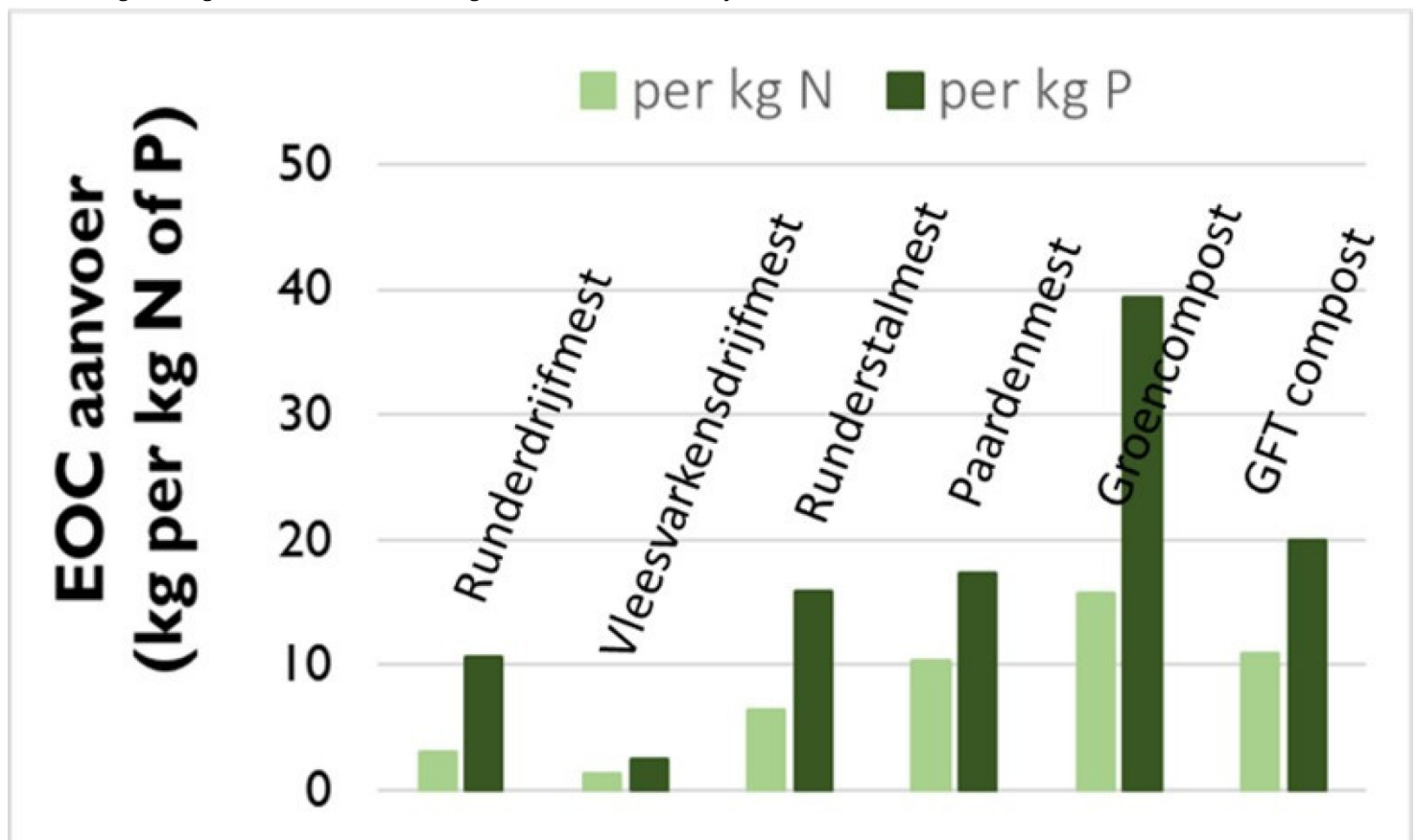
nieuws

Ook in 2020 haalt Vlaanderen zijn doelstellingen niet op vlak van waterkwaliteit. Dat staat in het Mestrapport 2021. De Vlaams

Een belangrijke limiterende factor voor veel groententelers is dat ze op vlak van bemesting in gebiedstype 2 of 3 werken en de stikstofgebruiksruimte op hun bedrijf moeten inzetten voor hoofdteelten. Daarom kan er geen stikstof meer toegediend worden aan de groenbemesters na wintertarwe om de groei en ontwikkeling op gang te brengen. “Om organische stof op te bouwen is nochtans een goede ontwikkeling van de groenbemester vereist. Wetenschappelijk onderzoek uit 2020 bevestigt deze ervaring van Xavier en stelt dat een beperkte stikstofgift (max. 36 kg werkzame N per ha) na wintertarwe bijdraagt tot een betere ontwikkeling van de groenbemester en dus leidt tot een hogere organischestofaanvoer. Het risico op een verhoogde stikstofuitspoeling naar de omgeving is klein als de groenbemester onder goede omstandigheden en tijdig (voor 1 september) ingezaaid en bemest wordt, zodat deze zowel de stikstof die vrijkomt via mineralisatie als de extra toegediende stikstof, kan opnemen”, zegt Stany Vandermoere van B3W. Als groenbemester voor late teelten kiest Desmet voor enkele grassen en granen, zoals Italiaans raaigras en rogge. Als nateelt kiest hij doorgaans voor een wintergraan na een nitraatgevoelige hoofdteelt zoals aardappelen. Voor wintergraan moet een equivalente maatregel worden aangevraagd om het te doen meetellen voor het doelareaal vanggewassen. De vooropgestelde wettelijke inzaaidatum halen is niet altijd even evident, omwille van moeilijke rooi-omstandigheden van de hoofdteelt of omwille van de weersomstandigheden. “Enige flexibiliteit zou de werkbaarheid en eventueel ook de ontwikkeling van de groenbemester of nateelt ten goede komen”, klinkt het bij Vandermoere.

Als groenbemester voor late teelten kiest Desmet voor enkele grassen en granen, zoals Italiaans raaigras en rogge. Als nateelt kiest hij doorgaans voor een wintergraan na een nitraatgevoelige hoofdteelt zoals aardappelen. Voor wintergraan moet een equivalente maatregel worden aangevraagd om het te doen meetellen voor het doelareaal vanggewassen. De vooropgestelde wettelijke inzaaidatum halen is niet altijd even evident, omwille van moeilijke rooi-omstandigheden van de hoofdteelt of omwille van de weersomstandigheden. “Enige flexibiliteit zou de werkbaarheid en eventueel ook de ontwikkeling van de groenbemester of nateelt ten goede komen”, klinkt het bij Vandermoere.

Rol van bemesting

Desmet houdt ook vleeskoeien. De stalresten die voortkomt van dit vleesvee rijdt hij uit op zijn eigen percelen en meerbepaald bij de teelten die een eerder lage organischestofaanvoer hebben zoals aardappelen en suikerbieten. Door zijn bemesting maximaal in te vullen met bedrijfseigen stalresten kan Desmet de benodigde organischestofaanvoer om de organischestofgehaltes op peil te houden nagenoeg altijd volledig invullen. De organischestofaanvoer van vaste stalresten is drie maal zo hoog als voor drijfmest.

Toch is de inzet van vaste mest, omwille van de beperking op de afzetruimte door de bemestingsnormen voor fosfaat, niet altijd voldoende om aan organischestofopbouw te doen. Een mogelijkheid die de B3W-begeleiders tijdens dit uitwisselingsmoment naar voor schoven is het gebruik van gecertificeerde compost. Vandermoere: “Deze composten brengen immers veel meer effectieve organische stof aan per eenheid stikstof en fosfor die zij

bevatten dan vaste mest en drijfmest (figuur 2). Bovendien bevatten gecertificeerde composten maar 15 procent werkzame stikstof. Daarnaast moet als uitzonderingsmaatregel in de mestwetgeving slechts 50 procent van de fosforinhoud in rekening gebracht worden in de mestbalans. Zo breng je door de toepassing van bv. 30 ton groencompost per hectare, 3.3 ton effectieve organische koolstof per hectare aan, terwijl je slechts 31.5 kilo werkzame stikstof per hectare en 42 kilo fosfor per hectare in rekening moet brengen.”

Zelf de evolutie van het organisch (kool)stofgehalte op je percelen inschatten? Dat kan!

Wil je de impact van je huidige teeltrotatie en bemestingsplan op de evolutie van het organischestofgehalte van je percelen beter in beeld krijgen, of wil je de impact van potentiële aanpassingen in je teelt- of bemestingsplan kunnen inschatten? Dat kan met behulp van de [DEMETERtool](#). Deze gratis, online tool die specifiek ontwikkeld werd voor de akkerbouw en groenteelt, berekent aan de hand van het ingeven teelt- en bemestingsplan hoe het organischestofgehalte op lange termijn zal evolueren. Daarnaast geeft deze tool ook inzicht in hoe de fosfaatbalans op perceelniveau zal wijzigen en formuleert de tool een stikstof-bemestingsadvies voor de eerstgenoemde teelt op basis van de stikstofbalans-methode.

Ondersteuning voor het verhogen van het effectief organisch koolstofgehalte van bouwland via het teeltplan

Op 10 september 2021 keurde de Vlaamse regering vijf nieuwe subsidiemaatregelen goed die een opstap vormen naar het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Eén van deze maatregelen is het verhogen van het effectieve organischekoolstofgehalte van bouwland via het teeltplan. Meer info over deze pre-ecoregelingen en de bijhorende subsidies kan je vinden via [deze link](#).

Meer weten?

De volledige presentatie van het thematisch uitwisselingsmoment ‘Bodem organische stof op peil houden/opbouwen – rol van teeltrotatie en bemesting’ van 30 augustus kan je [hier](#) raadplegen.

Wil je verdere informatie over dit thema, aarzel dan niet om contact met ons op te nemen: Stany.Vandermoere@b3w.vlaanderen.be

Wil je verder op de hoogte blijven over toekomstige B3W-evenementen? Navigeer dan naar de B3W-webpagina (b3w.vlaanderen.be), schrijf je in en wordt lid van de groepen waarin je interesse in hebt en/of hou de [evenementenkalender](#) in de gaten.

Bron: B3W

In samenwerking met: B3W

Beeld: B3W

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35

1000 Brussel

Belgium

Contact

T • 0473 59 41 39

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

© 2024 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra